

 پارتيا تارىخىن ئۆيزمەنۋ يدەيئى ئۆسۈشۈ
ناقىي ۋىس تەتۈ چاڭا جامىداي انئۇ

□ **انار بۇلت / شىنجيياڭ گازەتلىك تىشلىشى**

حان چىن – يان

“باقت ۈلكەن ۋالاسىندا تۇرغاندا ۋوز ۋيىمەزدە جۇرگەندەي سەزىنەمىز. بۇل ارادا اغگىمە دۇكىەن قۇرپ، ۋماز – مەيرام بولامىز، قارايبالاستىن ادامدار دا بار”. بۇل قاشقار ايماغىنداعى باقت ۈلكەن ۋالاسىنا جايعاسقان مەرەكشە قىيشلىغى بار قارتلاردىڭ تەرەڭ تە-بىرەنسى دەي.

پارتيا تارىخىن ئۆيرەنۋ ئىربەيىە ورسىتەتلىگەذ-ئەن بەرى قاشقار ايماعى ”مەن بۇقارا ۋۇشنى ناقىي ۋسى سىتەيمىن“ امالياىتتىق قىمىلىمەن بىرلەستىرىپ، نازاردى قارتتار مەن بالالار سىندى ەكى ۋىۋىنىدى قاۋىمعا شوغرلاندىرىپ، قارتتار مەن بالالارعا قارا-تىلغان قوعامدىق قامتاماسىزداندىرۋ جانە قىزمەت وتەۋ حاۋىپسىزدىك تورىن بەرىك توقىپ، ۋر ۇلت بۇقاراسىنىڭ تابىس سەزىمى، باقت سەزىمى، حاۋىپ-سىزىدىك سەزىمى ۇزدىكىسىز كۇشەيدى.

قارتايغاندا كۇتىمەلەتىن ورنىن بولۇ باقت ۈلكەن ۋالاسىنداعى قارتلاردىڭ تۇرمىسنا ۋر بەردى

”تامامغ جاقسى، ۇقىم تىنىش، وقىتىن كىتابىم داين، شىغۇ اپىلپتارى دا بار، قانداي باقت دەنىي!“، – دەدى ياركەن ۋدانى ۋات قالاشى باقت ۈلكەن ۋالا-سىنا جايعاسقان ۋمار وسمان شاتتانا.

بۇگىنگى تاڭدا قاشقار ايماغىنىڭ ۋىل – قىستاقتا-رىنداعى باقت ۈلكەن ۋالاسىنا بارا قالساڭىز، كوغل اشۇ ۇىندە ۋىىر – بىرىنە سەرىك بولپ، ۋان ايتىپ، كىتاب وقىپ، شاحمات ويناپ جاتقان قارتلاردىڭ جۇزد-ئەن باقت كۇلكىسىن كورەسىز.

چاڭاۋشار ۋدانى قامسارىق ۋىلى ۋىل – قىستاق باقت ۈلكەن ۋالاسىندا تەلەۋۋىزور كورپ وتىرعان قارت اكم توختى كوڭلىدەنە بىلاي دەدى: ”بۇل ارادا تامامىىز، جاتىن ورنىمىز تەگىن، نالۇفاس كورسەتۈگە، كۇندەلىكتى كۇتىمەدۈگە جاۋاپتى ادام بار، توشەك چاپقىش پەن كىرىلكتى ۋاق – ۋاق ۋىستىرىپ تۇردى، بولمە ۋىشنى ۋر ۋاقت تازالاپ تۇردى، تۇرمىستان ەش-قانداي ۋايىمدامايىمىز“.

قاشقار ايماغى شوغىرلى اسراۋ – كۇتۇ مەن وڭاشا اسراۋ – كۇتۇدى ۇشتاستىرۇ ۋاسىلىن قولدانىپ، شوغىر-لى اسراۋ – كۇتۇدى قالايىتىن جەتىمەدر مەن مەرەكشە قىيشلىغى بار قارتلاردى جاقىن ماڭداعى شوغىرلى اس-راۋ – كۇتۇ قۇرىلمىنا ورنالاستىردى، وڭاشا اسراۋ – كۇتۇدى مەرىكى تاڭداعان مەرەكشە قىيشلىغى بار ادام-دارعا قاراتا خالىق سىتەرى مەكەممەيى باقلاۋ – قورعاۋ، باقلاۋ – باسقارۋ، قارايبلاشۇ – كۇتپەدەۋ كەلسىمەن ۋىر تۇتاس جاساپ، مەرەكشە قىيشلىغى بار قارتتار ۋۇشنى

قاشقار ايماغى:

ۋۇشنى قامتاماسىزداندىرۇ تورىن بەرىك ئوقىدى

”جايشىلىقتا قارايبالاستىن، نالۇقاقتانغاندا كۇتىمەدىتتىن ادام بولۇدى“ جۇزەگە اسىردى.

”ۋىىز وڭاشا اسراۋ – كۇتۇ ويىەكىسىنە اي ساين 2 – 4 رەت، ۋر رەتتە ۋىر ساعاتتاتن ارتىق ۋاقت ۋىە-ئە بارپ قىزمەت وتەيمىز“. چاڭاۋشار ۋدانى قامسارىق ۋىلى باقت ۈلكەن ۋالاسىنىڭ قىزمەتكەرى ارىزمگۇل داۋۇت بىلاي دەدى: ”مەن ۋ تىباسىنداعى قارتقا جاۋاپت-مىن، ۋر كۇنى وتىباسنا بارپ تازالىق سىتەيمىن، تاماق ازىرلەيمىن، ولارعا قارايبالاسمىن“.

”باقت ۈلكەن ۋالاسى“ قارتتارعا شاتتىققا تولى قونىس ازىرلەپ، جارسپىدى قوعامنىڭ كوركەم كارتىنا-سىنا تاماشا كورنىسى ۇستەدى.

قاشقار ايماغى ”بۇقارانىڭ تالايىن باستاما، بۇقا-رانىڭ رازىلىمىن كومبە مەتۇدى“ باعدار ەتىپ، جوغا-رى ساپالى دامۇ بارىسىندا خالىق تۇرمىسىنداعى ولفە-لىقتاردى تولقتادى.

وقىتىن مەكىئەيى بولۇ ۋرپىر بالانى كەرەمەتنى اىگىلەۋ ورايىنان يىگىلكەنلىدىردى

”جاقىن ماڭداعى مەكىئەيتەن وقىپ، ەسىك الدىندا- اق جاقسى مەكىئەيتەن ۋىلىم الاتىن بولدىق“. مەكىئەن ۋىزعا العاندا، قاشقار قالاسى قۇمداربازا ۋمالسى ازاتتىق وڭتىۈس-تىك جولى الئۇمەتتىك ۋاماعىندا تۇراتىن وقۇشى باقتىگۇل تۇرمىسۇنىڭ بوپىن ماقتانىش كەرنەيدى.

بالالاردىڭ رىياسىز كۇلكىسى، بۇقارانىڭ شالقعان باقت سەزىمى قاشقار ايماغىنىڭ وقۇ – اعارتۇدى بىركەل-كى دامىتۇدى لىگەرەلمەتۇدە قول جەتكىزگەن تابىسىنىڭ ەڭ جاندى بەينەسى.

قاشقار ايماغىنداعى مەكىئەيتەر وقۇشلارعا مىندەتتى اماناتتاپ باسقارۋ قىزمەتىن وتەپ، وقىتۇشلار وقۇش-لاردىڭ تاپسىرماسىنا جەتەكىشلىك ەتىپ قانا قالماستان، تاغى مۇزىكا، ۋيى، دەنە تارىبە سىياقتى ۋەسكەرلىك كلاستلارنى اشىپ، وقۇشلاردىڭ قىزىنعاتىن سىتەرىن دا-مىتۇنما مۇمكىندىك جاسادى.

”يىىل 3 – ايدان بەرى ۋىىز تۇرلى قىيشلىق ارىز – ارماندارىمان 2788تۈن قابىلداپ، 2637سىن شەشتىك“، – دەدى قاشقار ايمىاقتىق پارىتكوم وقۇ – اعارتۇ قىزمەت كومپتەتتىنىڭ ورنىباسار شۇجى جىڭ چاڭچېڭ.

قاشقار ايماغى تاغى ۋىر توپ ۋكىمەتتىك بالاياقشا-نى چاڭدادان جانە وزگەرتىپ – كەڭەيتىپ سالىپ، قالادا-مى وقىتۇى ساپالى مەكىئەيتەردىڭ ۋىل – قىستاق مەك-تەپتەرىمەن، وقىتۇ شارىت – جاعدايى ۋالىسىز مەكىئەيتەر-مەن“ وقۇ بىرلەشتىگىن“ ورنائۇتما مۇمكىندىك جاساپ، ”ۋجمەدىق“ مەكتەپ باسقارۇ ۇلگىسىن اتقارپ، مەكتەپ-كە دەپىنگى تارىبەتنىڭ جالىبعا ئىپىمدى بولۇن، مىندەت-تى وقۇ – اعارتۇدىڭ بىركەلكىلەنۇن جەبەپ، ”مەكتەپ تاڭداۋدىڭ قىزۇ تۇينىگە اينالۇى“ سىياقتى ماسەلەلەردى كۇش سالا شىشەپ، بۇقارانىڭ ”ەسىك الدىنداعى جاقسى مەكىئەين“ ويداعىداي قۇرۇعا قۇلىنىدى.

قاشقار ايماغىنىڭ قالا، ۋىلدانرىنداعى وقۇ – اعارتۇ،

وقىتۇ شارىت – جاعداپىنىڭ ۇزدىكىسىز جاقسارۇنما ىلەسە، وقىتۇ ساپاسى ۇزدىكىسىز جوغارىلاپ، وقىتۇشلار قومس-ىنىنىڭ قابىلەتى، ساپاسى جان – جاقىتى جاقسارىپ، قالا، ۋىل اراسىنداعى، مەكىئەيتەر اراسىنداعى بارىق ازايىپ، وقۇ – اعارتۇ ساپالى، بىركەلكى دامۇدىڭ ”ئەىز ارناسىنا“ تۇسىپ، ۋرپىر بالا كەرەمەتتىن اىگىلەۋ ورايىنان يىگىلكەنتەپ، وقىتىن مەكىئەيى بولۇ شنى مانىدەنە تىياناقتاندى.

ۋرپىرغاندا مەدەلە ۇلۇ قارتتار مەن بالالاردىڭ سالاماتتىق قالىتىسىن ساقئادى

”بۇرىن ۇساق – تۇيەك سىرقاقتى ەمدەتۇ ۋۇشنى ۋدان ورتالغىنا، سالماقتى نالۇقاىتى ەمدەتۇ ۋۇشنى قاشقار قالاسىنا باراتىنبىز، قازىر مەيلى ۇساق – تۇيەك سىرقات بولسىن، الدە سالماقتى نالۇقاس بولسىن ەسىك الدىمىزدا ەمدەتەتتىن بولدىق“. بۇيۇرعا ۋدانى يەكشىانبىبازار قالاشىغى جۇرۇچ قىستاسىنىڭ تۇرىغىنى المجان ايسا: ”ەمدەلۇدە قاناتماسىزدىق بولغاندىقتان ۇل – قىزىم الاڭسىز جۇمىس سىتەپ جاتىر“، – دەدى.

سالاماتتىق قالىتىسىن ساقتاپ، ”ۋرپىرغاندا ەمدەلە ۇلۇعا“ شىنايى كەپىلدىك ەتتى، قاشقار ايماغى نازاردى سالاماتتىق چاقتان قىزمەت وتەۇ قىزمەتىندە ورنى تەۋىپ وتىرعان تولعاقتى، قىيىن ماسەلەلەرگە شوغىر-لاندىرىپ، ۇنىمىدى، ناقىتى شارا قولدانما وتىرىپ، قارتتار مەن بالالاردىڭ سالاماتتىق جاعىنداعى قىيىن ما-سەلەلەرىن شەشتى.

يىىل 6 – ايدىڭ سوڭىندا دەپىن قاشقار ايماغىندا قالا، ۋىل تۇرىغىندارىنىڭ ەمدەۋ قامسىزداندىرۇى بوپىن-شا قامسىزداندىرۇعا قاتنىاسقان ادام 4مىللىيون 66 مىڭ 100گە جەتتى، مۇنىڭ شىندە 60 جاستان جوعارى تۇر-ىنداردان 350 مىڭ 500 ادام قامسىزداندىرۇعا قاتنىاس-قان. جالىپى خالىق قامسىزداندىرۇعا قاتىناسۇ جوپىسارىن اقشارۇ ارىقلى نەگىزگى ەمدەۋ قامسىزداندىرۇىمەن جايپاي قامتۇدى جۇزەگە اسىردى.

قاشقار ايماغى مەرەكشە قىيشلىغى بار اسىراپ – كۇتلىتەنن ادامدارعا قاراتا (بەستە قامتاماسىزداندىرلاتتىن وتىباسىن قامتىدى) بەلكىلەنگەن ەمدەۋ قۇرىلمىدارىندا جۇمىسالغان سايباسات كولەمىندەكى شىپاخاناغا جاتۇ قارا-جانىنىڭ نەگىزگى ەمدەۋ قامسىزداندىرۇى، سالماقتى ۋرۇ ققامسىزداندىرۇى بوپىنشا ەسەيتىنەن كوتەرىگەننەن كەيىنگى جەكە ادام ۇستىنە الاتىن بولگىن تۇتاس سوم-لىق قۇقتارۇ – كومەكتەسۇ بوپىنشا كوتەردى. خالىققا پايدالى سىتەر سىتەپ، خالىقتى تۇرمىسى ۋايىمىنان ارىلتتى. قاشقار ايماغى بۇقارا ۋۇشنى ناقىي ۋسى سىتەۋدى ۋتۇرلى قىزمەتتەرمەن تووعىستىرىپ، قارتتار مەن بالالار ۋۇشنى قوعامدىق قامتاماسىز-داندىرۇ جانە قىزمەت وتەۇ حاۋىپسىزدىك تورىن با-رىنشا ۋجىيى توقىپ، قارتلاردى قۇرمەتتەۋدىڭ، بالالاردى ايبالاۋدىڭ قوعامدىق ورتاسىن ۇزدىكىسىز چاق-سارتىپ، قارتتار مەن بالالاردىڭ باقتىتى تۇرمىسىنا جارشى بولدى.

بىر نەشە كۇنەن بەرى قاشقار قالاسىنىڭ ۋراقايسى الئۇمەتتىك ۋماقتارىندىاعى قالىڭ كادر – بۇقارا ۋۆتونوميالى رايوندىق 10 – رەتكى پارتيا قۇرلتايىنىڭ رۇخىن مۇقيات ۇيرەندى. قاشقار قالاسى چاسا ۋمالسى خالىق الاغى الئۇمەتتىك ۋماعى پارتيا باس ياجەيكاسىنىڭ شۇجى ياڭ رۇنلىن بىلاي دەدى: ”پارتيا قۇرلتايىنىڭ بايانداما-سىنىدا ايتىلغانداي، وسى 5 جىلىدا ۇلتىتار نىنتىماعى دامىپ، العا باسىپ، انار كۇلىندەي قۇلىرىپ، ۋىىر وتىباسىنداي ەنەنە بولدى. بۇدان كەيىن ۋىىز پارتىيالى كادىرلاردىڭ ۇلگىلىك، باستاماشلىدىق رولىن، نەگىز-گى ساتى پارتيا ۇيمىدارىنىڭ جاۋنگەر قورغاندىق رولىن شىن مانىندە ساۋلەلەندىرىپ، تۇرىغىنداردى ’ۇلتتار نىنتىماعىنىڭ بەرەكەلى شاڭىراعى‘ جانە ۇلتتار نىنتىماعى بىرلەسكەن دوستىق قىيىلىنا ۇزاق ۋاقت تاباند-دى بولۇعا، ۇزدىكىسىز تەرەڭدەتۇگە جەتەكەپ، ۇلتتار نىنتىماعى كۇلىنىڭ ۇزاق ۋاقت قۇلىپرا اشلۇنما مۇمكىندىك جاسايىمىز“.

بۇرىلتوعاي ۋدانى بۇرىلتوعاي قالاشىغى يۇڭ – ان جولى الئۇمەتتىك ۋماعى قاراستى ۋماقتاعى پارتيا مۇشە-لەرنى ”وتىباسلىق پارتيا مەكىئەيى“، ”بىرلەسكەن وتبا-سىلارنىنىڭ ۋسى قاراۋ ۋماجىلىسى“ سىياقتى تاسىلدەر ارىقلى ۋۆتونوميالى رايوندىق 10 – رەتكى پارتيا قۇ-رىلتايىنىنىڭ رۇخىن مۇقيات ۇيرەنۇگە ۇيمىداستىردى. الئۇمەتتىك ۋماق پارتيا باس ياجەيكاسىنىڭ شۇجى وۇياڭ بۇيان مىنانى ەپىلدەردى: پارتيا قۇرلتايىنىنىڭ رۇخىن ويداعىداي داپەكىئەلندىرىپ، تىياناقتاندىرىپ، الئۇمەتتىك ۋماقتىنىڭ دەموكرىاتيالىق كەڭەسۇ، ۋسى قاراۋ ۋتۇزىمىن اقاۋسىزداندىرىپ، پارتيا مۇشەلەرد-

(باسى 1 – بەتتە)

كەڭەيتۇدى فېنابس چاغىنان قولداۋ، ۋىل – قىستاقتى گۇلدەذ. دىرۇدى جايپاي لىگەرەلمەتۇ جونىندەگى اىقارۇ بىكىرى» سىياقتى 6 ارىناۋلى حۇجات شىعارىپ، تۇيىندى سالالاردى قولداۋ تەبىتىن ارتىتىرۇ، بانكە مەن كەپىل سەرىكىتەشنىك سەل-بەستىگىن كۇشەيتۇ سىياقتى چاقتار بوپىنشا سايباسات چاغىنان سۇيەمەلدەۋ جۇلكەسىن كەمەلدەندىرىپ، ۋىل – قىستاق فېنابىستىق قىزمەت وتەۋنىنىڭ قامداۋ قابىلەتى مەن ورەسىن ۇزدىكىسىز جوغارىلاتتى.

”ۋىىز وتپەيلى كەزەڭدە قولداۋ سايباستىن ويداعىداي ات-قارۇعا تاباندى بولپ، 2020 – جىلى جانە ودان بۇرىن تازا-تىلغان كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ بوپىنشا قايتىلاي بەرىل-گەن قارىز اقشانى بەلكىلەمە بوپىنشا ۋاقىتىن ۇزارتىپ، ۋىل شارۇاشلىغىن، شاعىن كاسپوورىنداردى قولداۋعا قايتىلاي بەرىلگەن قارىز اقشانى جەتكىلىكتى ويداعىداي پايدالانىپ، فېنابس قۇرىلمىدارىنىڭ ۋىل شارۇاشلىغى سا-لاسىنا سايباتىن سەنىمىدى امانات – قارىز اقشانى تاراتۇدى مولايىتۇنجا جەتەكىشلىك ەتتىك. 9 – ايدىڭ سوڭىندا دەپىن تۇتاس شىنجىياڭدا كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ بوپىنشا قايتىلاي بەرىلگەن قارىز اقشا قالىدىق سوماسى 10مىللىيارىد 830مىللىيون بۇان بولپ، سايبەسى مەزگىلدەگىدەن 21.8% ارتتى“، – دەدى جۇڭگو خالىق بانكەسى ۋۇرىمچى ورتالىق تارماق بانكەسى اقشا، سەنىمىدى امانات – قارىز سىتەرىن باسقارۇ باسقارماسىنىڭ ورنىباسار باستىغى سۇن جىدۇڭ.

رايونىمىزداعى فېنابس قۇرىلمىدارى مەمەلەكتىنىڭ كەدەي-لىمكىتىن ارىلغاندارعا شاعىن سومادا سەنىمىدى امانات – قارىز بەرۇ سايباستان مۇقيات تىياناقتاندىرىپ، ”ۇش دارەجە بىرلە-سىپ قاراۋ“، ”5 ادام بىرلەسىپ تەكسەرۇ“ سىياقتى بۇرىنغى قىزمەت مەحازىمى اېزالدىلىغىن ساۋلەلەندىرىپ، كەدەيلىكتەن ارىلغان وتباسىلارى مەن كەدەيلەسۇ جىبەكىندە تۇرعان جانە وڭاي كەدەيلەستەن وتىباسارىلنا كەدەيلىكتەن ارىلغاندارعا بەرىلتەن ۋوسىي قازىنادان تولىق شىعارىلاتىن شاعىن سومما-داعى سەنىمىدى امانات – قارىز اقشانى جالغاستى بەرىپ قولداۋ كورسەتتى. 7 – ايدىڭ سوڭىندا دەپىن شىنجىياڭدا كەدەيلىكتەن ارىلغانداردىڭ شاعىن سوماداعى سەنىمىدى امانات – قارىز قالىدىق سوماسى 10مىللىيارىد 450مىللىيون بۇان بولىپ، 295مىڭ وتىباسىن يىگىلككە كەنەلتتى.

”ۋىىز تاغى فېنابىس قۇرىلمىدارىنىڭ شارۇاشلىق قۇرعاند-دارعا كەپىل قارىز اقشا بەرۇ، وقۇعا كومەك قارىز اقشاسىن بەرۇ سىياقتى سايباساتلاردى تىياناقتاندىرۇ تەبىتىن ارتىتىرۇنما

(باسى 1 – بەتتە)

جىبەك جولى ەكونوميكالىق بەلدەۋى وزەكتى رايون قۇرىلمە-سى جەدەل لىگەرەلدى، رەفورما جاساۋ، ەسىك اشۇ ۇزدىك-سىز تەرەڭدەدى، قالا – قالاشىق قۇرىلىسى تىغىلغىقتى لىگەرد-لىمەدى، قازىنا – سالىق، فېنابس قامتاماسىزدەيى پارمەندى بولپ، تۇتاس رايونىنىڭ ەكونوميكالىق، قوعامدىق دامۇنىدا جالىندى ومرشەشەندىك جارىققا شقتى.

5 جىلدان بەرىكى دامۇ بارىسىنا قايرىلا قاراساق، ”خالىق تى وزەك ەتۇ“ باستان – ايلاق ايفىن نەگىزگى جەلى بولپ كەلدى. 5 جىلدان بەرى ۋۆتونوميالى رايوندىق پارتىكوم دامۇ خالىق ۋۇشنى دەگەنگە تاباندى بولپ، ”خالىقتىڭ تاماشا تۇر-مىسقا تالىپىسىن“ باستان – ايلاق كۇرەس نىسسانىى تەىپ، خالىق تۇرمىسىن جاقسارتۇ، جۇرت تىلەگىن ۇيىستىرۇ ەكو-نوميكالىق، قوعامدىق دامۇدىڭ شىعار ۋتۇيىنى جانە تابان ترەرە تىباىعى بولدى: دامۇدا خالىققا سۇيەنۇگە تاباندى بولپ، خالىقتىڭ نەگىزگى تولعالىق ورنىن ۇزدىكىسىز ساۋلە-لەندىرىپ، ەڭ قالىڭ خالىق بۇقاراسىنىڭ بەلسەندىلىگىن، بىرىقتىلىغىن، جاسامپازدەيىن تولىق جۇمىلدىرىپ، جوعارى سا-پالى دامۇدى لىگەرەلمەتۇگە سارقىلماس قوزعاۋشى كۇش ۇس.

تەدى: دامۇدىڭ جەتتىستىگىنەن خالىقتى تەڭ يىگىلكىئەندىرۇگە تاباندى بولپ، ۋارى ”بالكۇلىشنى“ ۇزدىكىسىز زوررايتىپ، ۋارى ”بالكۇلىشنى“ ويداعىداي ەبولپ، ۋر ۇلت بۇقاراسىن ۋىتپتى كوپ تابىس سەزىمىنە جانە باقت سەزىمىنە بولەدى. 5 جىلدان بەرى خالىقتى وزەك ەتكەن دامۇ ۋر ۇلت بۇقاراسى-نىڭ تاماشا تۇرمىسقا دەگەن تالىپىسىنسا ۇيلەسىپ، ”كوركەم شىنجىياڭ قۇرۇ، وتان ارمانىن بىرگە ورنىداۋدىڭ“ تەلەگىي كۇشنى ۇيىستىردى.

5 جىلدان بەرىگى دامۇ تابىستارى مىنانى تاغى دا دالەلدە-دى: خالىقتى وزەك ەتىپ، ەكونوميكانىڭ جوعارى ساپالى دامۇنىن لىگەرەلمەتۇگە تاباندى بولۇ ۋر ۇلت بۇقاراسىنىڭ بىرىس – قۇتىنا سايدى، شىنجياڭنىڭ قوعام ورنىقتىلغى مەن باياندى تىنىشتىغىنا سايدى، وسىزامانندانىرۇ قۇرىلىسىنىڭ جالىپى جاعدايىنا سايدى.

الداغى 5 جىلدا ۋىىز خالىقتى وزەك ەتكەن دامۇ يدەيا-سىن اناعۇرلىم باتىل داپەكىئەلندىرىپ، ۋۆتونوميالى رايوندىق 10 – رەتكى پارتيا قۇرلتايىنىنىڭ ورنالاستىرۇنىنا ساي، تىۋرلى كەلەلى شارالاردىڭ تىياناقتانىپ، ۇنىمىدىلىك كورسەتۇن شىنا-يى، ويداعىداي يگەرپ، رايونىمىز ەكونوميكاسىنىڭ جوعارى ساپالى دامۇنى لىگەرەلمەتۇمىز كەرەك. نىندەتتەن ساقتانۇ – تىزگىندەۋدى ۋداپىلاندىرۇ قىزمەتتىن شىنايى، ويداعىداي

جەتەكىشلىك ەتىپ، تۇيىندى تۇردە شارۇاشلىق قۇرۇ، جۇ-مىستاندىرۇ، وقۇشىلاردىڭ وقۇى سىياقتى سالالارعا فېنابىس چاغىنان پارمەندى قولداۋ كورسەتتىك“، – دەدى سۇن جىدۇڭ. 9 – ايدىڭ سوڭىندا دەپىن شىنجىياڭدا شارۇاشلىق قۇرۇ بوپىنشا بەرىلگەن كەپىل قارىز اقشا قالىدىق سوماسى 3مىللىيارىد 540مىللىيون بۇان بولپ، سايبەسى مەزگىلدەگىدەن 2۱.8% ارتىپ، تۇتاس رايونىمىزداعى تۇرلى قارىز اقشانىڭ ورتاشا ارتۇ قار-قىسىننا 3۵.3 ۋاينىز جوعارى بولدى.

ۋىل شارۇاشلىغى، ۋىل – قىستاق، شارۇالار سالاسىندا كەپىلگە قويىلاتىن مۇلك جەتسپەسۇ ماسەلەسىنە قاراتا، رايوند-مىزداعى فېنابىس قۇرىلمىدارى شارۇالار وتىباسىنا، چاڭاشا ۋىل شارۇاشلىغى تىجارات تۇلعالارنما، ۋىل شارۇاشلىغىمەن قا-تسىتى كاسپورىندارعا باغىستالغان فېنابىس ۇنىمىدەرى مەن قىزمەت وتەۇ جۇيەسىن ۇزدىكىسىز بايتىپ، تۇر وقىغى بوپىن-شا كەپىل قارىز اقشاسى، ۋىرى مال كەپىل قارىز اقشاسى سىياقتى ۇنىمىدەردى جەلگە شىعارىپ، ”ماقتا باغاسى قامسىز-داندىرۇى + كەسكىتى بۇيىم“ حاۋىپ – قاتەرىن بىرگە كوتەرۇ جانە ”ۇكىمەت + بانكە + شىنجىياڭغا كومەكتەسۇ“ ۇشتى ۋىر تۇلعالاندىرۇ سىياقتى ۇلكىلەردى شىعارىپ، قارىز اقشاعا قول جەتكىزۇ مۇمكىندىكىن جوغارىلاتتى.

جۇڭگو خالىق بانكەسى ۋۇرىمچى ورتالىق تارماق باند-كەسى تاغى فېنابىستىق چاقتان قولداۋ تاسلىنىدە چاڭالق اشىپ، نەگىزى ۋالىسىز، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال ۇلۇ جە-تسىتىگىن بەكەمدەسۇ مىندەتى ۋىر شاماما ۋىر حوتان ايماعىنىڭ نيە ۋدانى مەن كەريا ۋدانىندا ”فېنابىس ارىقلى چاڭاشا ۋىل شارۇاشلىغى تىجارات تۇلعالارن جەتىلدىرۇگە دەم بەرۇ ۇل-گىسى يىنجەنەرىياسىن اتقارپ، فېنابىس قۇرىلمىدارىنىڭ قارجى قۇراۋ، اقىل – پاراسات تووعىستىرۇداعى جەتەكىشلىك رولىن ساۋلەلەندىرىپ، چاڭاشا ۋىل شارۇاشلىق تىجارات تۇلەالا-رىن جەتىلدىرۇگە دەم بەردى.

سۇن جىدۇڭ مىنالاردى ەپىلدىردى: كەلەر ساتىدا رايو-نىمىزدىڭ فېنابىس قۇرىلمىدارى ۋىل – قىستاقتى گۇلدەذ-دىرۇدەگى فېنابىس ورتاسىن اناعۇرلىم بەكەمدەپ، فېنابىس بايلىغىن ۋىل – قىستاقتى گۇلدەندىرۇدەگى تۇيىندى سالالارعا جانە ۋالىسىز بۇنىدارعا بەيىمىدەسۇ سەرىپىنىن ۇز-دىكىسىز ارتىتىرىپ، جەرىگىلىكتى ورنىنىڭ مەرەكشەلىككە يە اېزال كاسپ سالالارنىڭ مول فېنابىس ۇنىمىدەرىن جانە قىزمەت وتەشۇن ارقاۋ ەتىپ، ۋىل شارۇاشلىغى، ۋىل – قىستاق، شارۇالار بوپىنشا فېنابىستىق قىزمەت وتەسۇ ساپاسى مەن ۇنىمىدىلىكىن ۇرتسى جوغارىلاتادى.

يگەرپ، ەكونوميكالىق، قوعامدىق دامۇعا پايدالى ورتا جا-راتىۋىمىز؛ چاڭالق اشۇ ارىقلى دامۇعا دەم بەرۇدى شىنايى، ويداعىداي يگەرىپ، جىبەك جولى ەكونوميكالىق بەلدەۋى چاڭالق اشۇ ارىقلى دامۇعا دەم بەرۇ سىناق رايونى قۇرىلمە-سىن جەدەل لىگەرەلمەتۇمىز؛ مەرەكشە باسىمىدققا يە كاسپ سالالارن شىنايى، ويداعىداي يگەرپ، 1، 2، 3 – كاسپ-تەردىڭ تووعىسا دامۇنىن لىگەرەلمەتۇمىز؛ شىكى سۇورانىستى كەڭەيتىۋ سىرتاەگىياسىن شىنايى، ويداعىداي يگەرپ، ۇتىمىدى قارجىلاندىرۇدى كۇش سالا كەڭەيتىپ، تۇتسۇدىڭ ەكونومىيە-كالىق دامۇداعى نەگىزدىك رولىن كۇشەيتۇمىز؛ جىبەك جولى ەكونوميكالىق بەلدەۋى وزەكتى رايون قۇرىلىسىن شىنايى، ويداعىداي يگەرپ، ”ۋىىر پورت“، ”ەكى رايون“، ”يەس ۇلكەن ورتالىق“، ”شكازا وتكىلى ەكونوميكالىق بەلدەۋى“ قۇرىلىسىن لىگەرەلمەتۇمىز؛ ادامدى وزەك ەتكەن چاڭاشا قالا-قالاشتقاندندىرۇدى شىنايى، ويداعىداي يگەرپ، ۋۇرىمچى ور-تالىق قالا شەڭجەرن جەتىلدىرىپ، سولئۇستىك شىنجياڭ قالا بەلدەۋىن قۇرىپ، وڭتىۋستىك شىنجىياڭ قالا شوغىرىن قالىپتاس-تىرۇمىىمىز؛ كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال ۇلۇ جەتتىستىكتەرىن بەكەمدەۋىدى، كەڭەيتۇدى ۋىل – قىستاقتى گۇلدەندىرۇمەن ۋۇنىمىدى ۇشتاستىرۇدى شىنايى ويداعىداي يگەرپ، ۋىل – قىستاقتى گۇلدەندىرۇدى جايپاي لىگەرەلمەتۇمىز؛ رەفورما جا-ساۋدى، ەسىك اشۇدى تەرەڭدەتۇدى شىنايى، ويداعىداي يگەرپ، تۇيىندى سالالار مەن شەشۇشى بۇنىداردىڭ رەفور-ماسىن ۋىر تۇتاس جوپىسارلاپ لىگەرەلمەتپ، شىكە، سىرىققا ەسىك اشۇ تەبىتىن كۇشەيتۇمىز؛ قازىنا – سالىق، فېنابىس تىم-رەگىن شىنايى ويداعىداي يگەرپ، فېنابىستىڭ ناقىغە ەكونومىيە-كاعا قىزمەت وتەسۇ قابىلەتىن جوغارىلاتۇمىز؛ وڭتىۋستىك شىنجىياڭنىڭ دامۇنىن جەبەۋدى شىنايى، ويداعىداي يگەرۇمىمىز؛ شىنجىياڭعا باغىتتامالى كومەكتەسۇ قىزمەتتىن شىنايى، ويداعى-داي يگەرۇمىمىز كەرەك.

دامۇ جوپاسى كەسىكىندەلدى، چاڭا ساپار باسقالدى. شى جىينىىڭ چاڭا داۋىر جۇڭگوشا سوتسىيالىزم يدەياسىن جە-تەكشى ەتىپ، چاڭا دامۇ كەزەڭنى تىياناق ەتىپ، چاڭا دامۇ ۇستانمىن تولىق، دالە – ەدال، جايپاي داپەكىئەلندىرىپ، چاڭا دامۇ ارناسىنا قىزمەت ەتەپ جانە تووعىسىپ، اناعۇرلىم جوعارى ساپالى، اناعۇرلىم ۋنىمىدى، اناعۇرلىم ۋادىل، اناعۇرلىم